בעזהשי"ת

ספר

מלחמות השם

חלק ה'

התעוררות נחוצות לחג הסוכות

❖

קול קורא'ס ומאמרים בעניני חיזוק הדת שיצאו לאור עולם בבתי מדרשים וישיבות ובכתבי עת

❖

יוצא לאור על ידי

הוצאת אמונה - ברוקלין יצ"ו

שנת תשמ"ח לפ"ק

שואלים ודורשים בהלכות החג

וויכטיקע התעוררות צום יו"ט סוכות

א) היות עס געפינען זיך אסאך יודען וואס צוליב אום וויסענקייט נוצען זיי „סוכות" וואס איז נישט כשר לכל הדעות, צוליב דעם וואס די סוכה איז אזוי געמאכט אז דער סכך האלט זיך אויף אייזען, און די אחרונים פסק'נען אז מען דארף געווארענט זיין דאס נישט צו טוהן לכתחילה (מסקנת מג"א סי' תרכ"ט והגר"ז שם, דה"ח, ח"א, בגדי ישע, מ"כ, חזו"א, כף החיים ועוד ש"א). דעריבער דער וואס וויל מקיים זיין די באליבטע מצוה פון סוכה כדת וכהלכה אז עס זאל כשר זיין אפילו לכתחילה, זאל ער אכטונג געבען אז דער מאטעריאל וואס האלט דעם סכך זאל נישט זיין פון אייזען און פון קיין שום אנדערע דבר המקבל טומאה (פאר א פאר דאלער קען מען האבען א פרעם פון האלטץ וואס אויף דעם ליגט דער סכך).

אדער, אין ספר סיני בקודש שטייט אן עצה, מען זאל שטעלען די סוכה פון פלאסטיק פייפ, וואס דאס איז נישט א זאך וואס איז מקבל טומאה.

ב) מען דארף זייער געווארענט זיין אויב די סוכה שטייט אין א הויף וואס עס ווערט באנוצט דארעך מער פון איין מענטש. דער הויף דארף האבען געהעריגע מחיצות און מען דארף מאכען אן עירוב. אזוי ווי די הלכות זענען קאמפליצירט, ווייל עס איז דא פארשידענע חילוקים, אויב עס וואוינען דארט בלויז אידען אדער גוים אויך, דעריבער זאל מען פרעגען א שאלה ביי א פארלעסליכען מורה הוראה.

ג) מען דארף געווארענט זיין אז די מצוה פון סוכה זאל נישט זיין קיין מצוה הבאה בעבירה. דעריבער די אלע סוכות וואס ווערען באנוצט פון מעדערע משפחות זאל מען געווארענט זיין אז פרויען זאלען זיך בכלל נישט געפינען אין די סוכה, כדי צו פארמיידען תערובות אין אזא הייליגען מאמענט פון מקיים זיין אזא באליבטע מצוה. מיט'ן אריינברענגען בלויז איין פרוי (אדער איין עלטערע מיידעל) קען מען זיין בגדר מכשיל את הרבים [עס איז וויכטיג צו באמערקען אז כמה וכמה מדקדקים זאגען אז אין שטיב אז די פרויען זאלען אליין מאכען קידוש וואס איז אויסגעהאלטען להלכה בלי שום פקפוק].

ד) מען דארף געווארענט זיין נישט צו געבען פאר א קינד די ד' מינים צו מאכען א ברכה די ערשטע 2 טעג יו"ט, נאר נאך דעם וואס יעדער גדול האט שוין געמאכט א ברכה דערויף, דעריבער זאל מען נישט געבן פאר א קינד דעם ערשטען טאג די ד' מינים אויב נ:ען וויל נאך אליין א ברכה מאכען אויף זיעם, דעם צווייטען טאג (או"ח סי' תרנ"ח סעיף ו').

דער מ"ב שרייבט אז אפילו דעם צווייטען טאג נאך דעם וואס מען האט שוין יוצא געווען אליינס איז בעסער נישט צו געבן פאר א קינד, ווייל טאמער וועט זיך שפעטער טרעפען א גדול וואס וויל נאך יוצא זיין דערמיט (ביאור הלכה שם ד"ה קודם).

ה) מען טאר נישט עסען און אפילו בלויז טרינקען א קאווע פאר אתרוג בענטשען (או"ח תרנ"ב סעיף ב', בית מאיר שם, שד"ח מערכת ד' מינים סעיף ג' אות כ"ב), אויב עס פעלט זייער וויכטיג אויס, און מען שפירט א צער, דעמאלס קען מען מקיל זיין טרינקען א קאווע (מ"ב סק"ז, שו"ת השיב משה ת"א סי' י"ט, בכודי יעקב תרנ"ב סק"ה, ח"א קמ"ח ט"ו, תפא"י סוכה פ"ג).

ו) א פדוי איז נישט בארעכטיגט אוועק צו בארגען די ד' מינים פון איהר מאן נאר אויב זי שאצט אז דער מאן איז מסכים (מג"א תרנ"ח סק"ג, ועיי"ש בערוה"ש).

ז) מען טאר לכתחילה נישט קויפען קיין ד' מינים פין א אינגעל אונטער בר מצוה. די הלכה איז ג'לטיג אויף דעם אתרוג, לולב, הדסים, ערבות (שו"ת כתב סופר סי' קכ"ח).

ח) אסאך מענטשען פירען זיך אז זיי מאכען די ברכה ווען דער אתרוג איז איבערגעדרייט מיטן פיטום אראפ, און נאך די ברכה גיבען זיי א שאקעל איבער געדרייטערהייט, דאס איז עם הארצות. ווייל תיכף נאך די ברכה דארף מען עס צוריק דרייען און אזוי שאקלען.

ט) בשעת מען זאגט די הושענות דארף מען אויך האלטען דעם לולב אין די רעכטע האנט און דעם אתרוג אין די לינקע האנט, און נישט ביידע אין איין האנט ווי אסאך פירען זיך (מג"א תרנ"א סק"ו, שו"ע הרב סעיף יג, חיים וברכה אות קפ"ו).

לכתחילה זאל נישט זיין קיין שום חציצה אויף די האנט בשעת'ן נעמען די ד' מינים, דעריבער זאל מען אראפנעמען די רינגלעך פין די פינגער (די זעלבע ביי פרויען וואס מאכען א ברכה) (א"ר תרנ"א, ח"א כלל קמח אות י"), תפא"י פ"ג דסוכה, שו"ת חת"ס יו"ד קצ"ב, חיים וברכה אות צ"ו, מ"ב תרנ"א ס"ק ל"ו). אויב מען האט גענומען די ר' מינים ווען מען האט אנגעהאט דעם רינגעל, זאל מען זיי נאכאמאל נעמען נאכען אויסטוהען דעם רינגעל אבער אהן א ברכה.

יא) אויב איינער האט א בענדעייט אויף די האנט אין ער קען עס לייכט אראפנעמען, אין עס פעלט אים נישט וויכטיג אויס, זאל ער עס אראפנעמען פארען אתרוג בענטשען (בן איש חי פ' האזינו).

יב) אויב איינער האט שטארק פארשמירטע הענט, זאל ער דאס אפדייניגען פארען אתרוג בענטשען (מועדים וזמנים סי' קכ"ו).

יג) פרויען וואס מאכען א ברכה אויף א אתרוג, מיז עס זיין פונקט אזוי ווי פארען מאן (בכודי יעקב סי' תרנ"ז ה').

יד) סוכה און ד' מינים (ציצית, תפילין, מזוזה, מצות א.ד.ג.) וואס איז נישט געקויפט געווארען פון הונדערט פראצענט כשר געלט (נישט גזילה, גניבה, אונאה, ריבית, גזל עכו"ם, וכו'), נישט נאר וואס מען איז נישט יוצא די מצוה, נאר די מצוה גייט ארויף און איז מקטרג אויף דעם מענטש (קו הישר פ' פ"ט, יסוד יוסף פ' פ"ד, מסילת ישרים פי"א, אוחה"ק פ' תבא ד"ה יפתח ד' בסופו).

טו) מען דארף געווארענט זיין אז אין הייליגען טאג שמחת תורה וואס יעדער איד פרייט זיך עקסטערע מיט די תורה, זאל מען זעהן דערצו אז די שמחה זאל זיין על פי התורה, ווייל אויב נישט, כאטש מען טאנצט און מען פרייט זיך מיט די תורה, אבער די תורה איז איינגעהיילט מיט צער, צוליב דעם וואס מיידלעך העכער 3 יאר און פרויען קומען אריין אין ביהמ"ד ביי צו וואוינען די שמחה און עס ווערט א תערובות, אדער זיי שטעקן זיך אדורכ דעם פנים העכער די מחיצות און זענען מכשיל את הרבים, בפרט אויב זיי זענען נישט געקליידעט על פי התורה זענען זיי מכשיל די מענער מיט ברכות תפילות ושמות לבטלה ל"ע. דעריבער דער וואס וויל אז די תורה זאל זיך פרייען צוזאמען מיט איהם זאל מחקן זיין א תיקון גדול, אז קיין שום פרוי פערזאן פון 3 יאר און העכער זאל נישט געזעהן ווערען אין ביהמ"ד נישט ביים דאווענען און נישט ביים טאנצען, דאס זעלבע איז אויך פאר א גאנץ יאר (עיין קו' „מדריך לצניעות" הנספח לס' מנחת יהודה בסופו).

טז) מיר דערמאנען נאך אמאל און ווארענען שטרענג אז עס איז נישט דא קיין שום פאראנטפארטליכע אחריות אויף די ציצית וואס ווערען פאר קויפט אנגעקניפטערהייט. אויפן טלית קטן, דעריבער זאל יעדער וויסען אז די כשרות'דיגע אחריות אויף די טוויה, שזירה, קשירה, ליגט אויפן קונה זעלבסט. די ריכטיגע עצה מען זאל נישט געשטורויכלט ווערען דעם גאנצען לעבען מיט פסולע ציצית (שטריק). איז אז מען זאל קויפען אויסשליסלעך פארלעסליכע ציצית וואס ווערען געמאכט דארך באקאנטע ערליכע יונגע לייט און אליינס ארויפקניפען. די אלע זאכען זענען גילטיג סיי ביי קינדערישע טליתים קטנים סיי ביי ערוואקסענע [לויט ספעציעלע באריכטען פון מענטשען וואס זענען געווען אין א"י האבען מיר זיך דערוויסט אז עס איז דא היינט צו טאג אסאך פאבריקען פון צי'צית וואס ווערען געמאכט דארך פושעים ופוקרים].

יז) אסאך משפחות קויפען בלויז חלקים פון טשיקענס (צב"ש נאר פליגלעך, דיכטלעך א.ד.ג.). עס קען אמאל זיין א גרויסער מכשול טאמער דער אנדערער חלק איז געפונען געווארן טריפה און דער וואס קויפט די חלקים ווייסט נישט דערפון, דעריבער זאל יעדער מדקדק געווארענט זיין נישט צו קויפען נאר גאנצע טשיקענס [כאטש טייל פלעצער ווערען די טשיקענס דארך געקוקט פארען צו טיילען אויב עס איז כשר, פונדעסטוועגען האט שוין א סאך מאל געטראפען נאכען צו טיילען אז מען האט געטראפען א שאלה אין דער רב האט טריפה געמאכט]. און דארך דעם וועט ער זיין פארזיכערט אז ער עסט כשר'ס און זיינע כלים בלייבען כשר.

חי) די וועלט'ס קשיא די לעצטע 30 יאר איז נאך אלץ נישט פארענטפערט געווארען, היתכן!!!! אז פאר אן אתרוג און די אנדערע מינים לאזט מען זיך קאסטען אין די הונדערטערס כאטש דאס איז בלויז אויף 6 טעג א יאר, און מען קען יוצא זיין מיט יענעמ'ס און אויף מזוזות און תפילין וואס האלט יארען לאנג אין עס היט אפ דעם מענטש מיט זיין מאדמעגען אין ברענגט אים געזונטע לאנגע יארען, און פונדעסטוועגען וויל מען זיך נישט לאזען קאסטען די מינימאלסטע וואס עס פעלט אויס צו האבען א הונדערט פראצענטיגע כשרע מזוזה וואס דאס איז בערך 20$ א מזוזה, און תפילין פאר 250$??? דער תירוץ איז ווייל דער אתרוג טראגט מען אין ביהמ"ד און מען ווייזט ארום פאר יעדען, אבער די תפילין און מזוזות זענען

פאַרמענטעלט. פין אין דרויסען זעהען זיי אויס איידיג אָבער אין די ווארהייט זענען זיי נישט איידיג.

עצה נפלאה

די ריכטיגע עצה אַז מען זאָל אָנהייבען קויפען כשרע תפילין און מזוזות איז. מען זאָל איינפיהרען איינמאָל אַ יאָר זאָל אַ סופר קומען אין יעדען ביהמ"ד עפענען די תפילינס און ארום ווייזען פאַר יעדען די פרשיות. דעמאָלס איז צו האָפען אַז צוליב בושה וועט מען זיך מוזען קויפען די ריכטיגע פרשיות און בתים.

בברכת חג כשר ושמח!

שלום יודא גראָס
אבדק"ק האלמין

אַלגעמיינער זשורנאַל —
וואָך, סעפטעמבער 21, 1983